

Warszawa, dnia 10 sierpnia 2011 r.

Stanowisko dotyczące stosowania przepisów *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. Urz. UE L 312 z 22.11.2008, str. 3)*

Art. 1 ust. 2 lit b i c *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. Urz. UE L 312 z 22.11.2008, str. 3)* wyłącza spod jej stosowania, w zakresie, w jakim zostały objęte innymi przepisami wspólnotowymi:

1. produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, w tym produkty przetworzone objęte rozporządzeniem (WE) nr 1774/2002, z wyjątkiem tych, które są przewidziane do przekształcenia termicznego, składowania na składowisku lub do wykorzystania w zakładzie produkującym biogaz lub w kompostowni;
2. zwłoki zwierząt, które poniosły śmierć w inny sposób niż przez ubój, w tym zwierząt uśmierconych w celu wyeliminowania chorób epizootycznych, i które są unieszkodliwiane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1774/2002.

Zgodnie z normą wyrażoną w art. 54 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.)*, odesłania do *rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92, z późn. zm.)* należy odczytywać jako odesłania do rozporządzenia 1069/2009. Ponieważ powyższy przepis nie został implementowany w wyznaczonym terminie (12 grudnia 2010 r.) do prawa polskiego, podmioty mogą się powoływać na skutek bezpośredni stosowania dyrektywy 2008/98.

Projekt nowej ustawy o odpadach wdrażającej dyrektywę 2008/98 zawiera dokładnie tej samej treści wyłączenia, jak przywołany wyżej przepis art. 1 ust. 2 lit b i c dyrektywy. Przepis ten zacznie dopiero obowiązywać z dniem wejścia w życie nowej ustawy o odpadach. Przed wejściem w życie przepisów ustawy o odpadach w brzmieniu w pełni zgodnym z dyrektywą 2008/98 nie ma możliwości powoływania się bezpośrednio na przepisy tej dyrektywy w zakresie, w jakim nakładaloby to obowiązki na podmioty (wymóg stosowania przepisów o odpadach do zwłok zwierząt, jeżeli są przeznaczone do przekształcenia termicznego, składowania na składowisku lub do wykorzystania w zakładzie produkującym biogaz lub w kompostowni), takie „wyłączenie od wyłączenia” musi zostać najpierw wprowadzone do polskiego porządku prawnego. Dyrektywa nie może bowiem tworzyć obowiązków po stronie jednostki i nie można się powoływać na dyrektywę jako taką przeciwko jednostce. Dyrektywa jest skierowana do państw członkowskich, na których ciąży obowiązek podjęcia wszystkich środków niezbędnych do zapewnienia wykonania jej postanowień i osiągnięcia wskazanych w niej rezultatów. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości podmioty mogą się natomiast powoływać na bezpośrednie obowiązywanie przepisów dyrektywy, jeżeli przepisy dyrektywy są, z punktu widzenia ich treści, bezwarunkowe i wystarczająco precyzyjne, jeżeli określają one prawa, na które jednostki mogą się powoływać wobec państwa, lub przeciwko przepisom krajowym niezgodnym z dyrektywą, w przypadku gdy nie zostały w terminie wydane przepisy wdrażające dyrektywę.

Biorąc pod uwagę, że dyrektywa 2008/98 nie wymaga w zakresie zawartego w niej wyłączenia z zakresu stosowania przepisów o odpadach produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego objętych zakresem rozporządzenia 1069/2009 wydania przepisów krajowych, których wydanie zapewniłoby dopiero możliwość stosowania tego wyłączenia, a jednocześnie treść art. 2 ust. 2 pkt b dyrektywy 2008/98 jest wystarczająco precyzyjna (projektowane polskie przepisy, które zostaną zawarte w ustawie o odpadach są powtórzeniem tego przepisu dyrektywy), należy przyjąć możliwość powoływania się przez podmioty wobec organów właściwych do wydawania decyzji z zakresu gospodarki odpadami na skutek bezpośredni dyrektywy 2008/98. Dotyczy to oczywiście takiego zakresu wyłączenia, które nie jest objęte obecnie obowiązującym art. 2 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, a jest objęte dyrektywą 2008/98.

Warto jednocześnie zwrócić uwagę, że w przypadku podmiotów posiadających decyzje wydane na podstawie ustawy o odpadach, które określają warunki postępowania z odpadami objętymi przepisami wspomnianego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, aby

skorzystać z opisanych w niniejszym piśmie praw, podmioty te powinny wystąpić o zmianę tych decyzji. Brak przepisów przejściowych nakazuje traktowanie tych decyzji jako praw nabytych przez te podmioty, względem których podlegają one kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska.